

Danske skove kan fordoble produktionen af træ til energi

Ved at etablere en målrettet produktion af træ til energi kan dansk skovbrug øge landets egenforsyning betydeligt. Det kan gøres ved at dyrke særlige energitræer (hjælpetræer) mellem de kommende tømmer- og møbeltræer, der ikke udnytter bevoksningens areal fuldt ud i de første leveår. Hjælpetræerne vokser hurtigt i starten og fjernes efter 10-20 år for at give plads til de langsomt startende tømmer- og møbeltræer. Produktionen er bæredygtig, og modellen har kun gode konsekvenser:

Nye jobs i landdistrikterne

- Den større mængde træ skaber ca. 1.000 nye blivende jobs i og omkring den direkte forsyningskæde.
- I opbygningsfasen skabes endvidere 1.500-2.000 ekstra årsværk.

Ingen problemer for natur og miljø

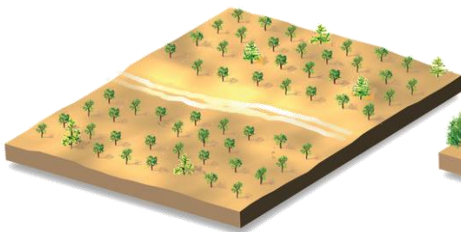
- Skovenes naturværdier og rekreative værdier bevares.
- Ingen produktion på naturarealer eller i urørt skov.
- Samme lave forbrug af sprøjtemidler som dansk skovbrug er kendt for.
- Ingen gødning.

Bedre klima

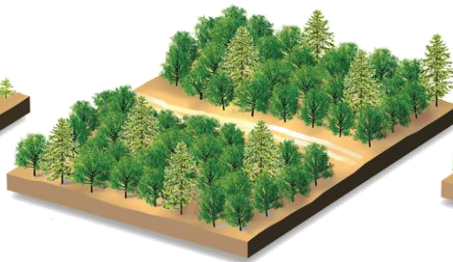
- Modellen vil først bidrage til en øget absorption af CO₂ (øgning af skovens totale kulstofpulje).
- Derefter vil den fortrænge fossilt brændsel, når hjælpetræerne udnyttes til energi – begrebet "kulstofgæld" er ikke relevant.

Nuværende skovdyrkningsmodel

Ung bevoksning med få hjælpetræer

Bevoksningen efter 20 år

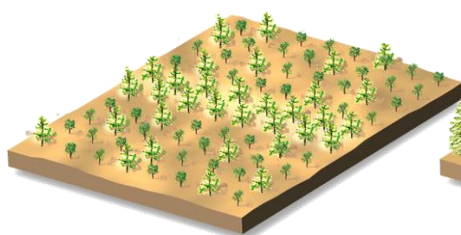

Første tynding, lille høst til energi

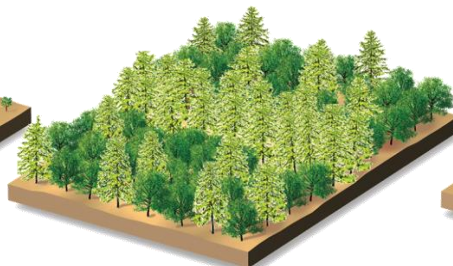

Den nye skovdyrkningsmodel

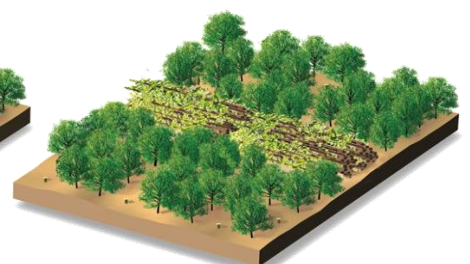
Ung bevoksning med mange hjælpetræer

Bevoksningen efter 20 år

Første tynding, stor høst til energi

Den nye skovdyrkningsmodel øger skovenes samlede vedmasseproduktion. Københavns Universitet, Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning, har beregnet, at man med velkendte dyrkningsmetoder kan øge mængden af træ til energi fra 14 PJ i dag til 35-45 PJ om året i 2050 – uden at mindske udbuddet af træ til træindustrien og uden at mindske biodiversiteten.

Planen er realistisk og metoden velkendt

Plantning af hjælpetræer med det formål at producere energi praktiseres ikke i dag, men de relevante træarter er velkendte som hjælp ved skovdyrkningen. Den nye produktion kræver derfor ikke grundlæggende ny viden, blot optimering af metoden for at nå den optimale produktionsforøgelse uden at skade den blivende bevoksning.

Hvorfor går skovbruget ikke bare i gang?

Skovbrugets økonomi er grundlæggende baseret på produktion af tømmer- og møbeltræer. Der er hidtil fokuseret på at optimere denne produktion uden unødige investeringer i fx hjælpetræer ved anlæg af bevoksningen. Skovbruget har bevidst minimeret produktionen af ringere træ kvaliteter - energitræ. Den hidtidige produktion af flis stammer især fra nødvendige udtyndinger og andre rester (grene, toppe og døde træer) fra tømmerbevoksninger.

Den nye produktion indebærer en betydelig risiko for skovejeren. Hvis hjælpetræerne ikke fjernes i tide, ødelægges den kommende tømmerbevoksning. Kan de på det tidspunkt ikke afsættes til energi, får skovejeren omkostninger, som den mulige gevinst slet ikke retfærdiggør. Skræks scenariet er en massiv satsning på indblanding af hjælpetræer til flisproduktion efterfulgt af mangelfuld afsætning på flis, når træerne om 15-20 år skal fjernes.

Skovbrugets organisationers ansvar

70 % af Danmarks skov ejes af private. Hvis produktionen af træ til energi skal øges, er det afgørende at motivere ejerne til at investere i den nye produktion.

Derfor skal skovbrugets organisationer deltage i udvikling og formidling af dyrkningsmetoder og løbende informere ejerne om mulighederne for afsætning af energitræ.

Fjernvarmesektoren er afgørende

Fjernvarmesektoren er hovedaftager af flis, men afgifts-omlægninger, som fremmer varmepumper på bekostning af biomasse på fjernvarmeværkerne, gør skovejere usikre.

Det samme gør flere prognoser, som forudsiger, at brugen af biomasse til varme- og kraftvarmeproduktion må reduceres væsentligt efter 2030, fordi biomassen i stedet skal benyttes til nye formål. Men ikke mange skovejere tør investere i håb om, at nye træbaserede industrier etableres i eller nær Danmark.

Myndighederne har et stort ansvar

Hvis skovejerne skal foretage de nødvendige langsigtede investeringer i øget produktion af energitræ, kræver det egnede rammevilkår og troværdige planer fra de centrale myndigheder for den langsigtede udnyttelse af træflis i energiforsyningen.

Og tilsvarende kræver det, at kommunerne giver træ en central placering i klima- og energiplanlægningen.

Derfor bør der satses på træ

Myndighederne og hele Danmark har stærke grunde til at satse maksimalt på bioenergi. Kraftvarme på biobrændsler kan reguleres efter forbruget. Biobrændsler er derfor en af de mest egnede vedvarende energikilder til at erstatte fossilt brændsel. Af hensyn til forsynings-sikkerhed, beskæftigelse og kontrol af oprindelsen har vi stor interesse i selv at producere den størst mulige andel af vore biobrændselsressourcer.

Træer hører til de mest effektive planter til at udnytte fotosyntesen og giver derfor en meget høj biomasseproduktion pr. ha. Skov kan vokse på alle typer jord, så de bedste jorder kan fortsat bruges til fødevarerproduktion.

Skovene er derfor et af de mest oplagte steder at øge biomasseproduktionen. Dansk produceret skovflis er konkurrencedygtigt på biomassemarkedet.

Yderligere information

Læs mere om dyrkningsprincipper mv. i notatet "DANSKE SKOVE KAN FORDOUBLE PRODUKTIONEN AF TRÆ TIL ENERGI", november 2011. Se www.skovforeningen.dk/media/baggrundsnotatet.pdf

Kontakt

Ebbe Leer
Konsulent, "Træ til Energi"
Telefon +45 20 45 39 19
el@hededanmark.dk

Marie-Louise Bretner
"Træ til Energi"
Telefon +45 33 78 52 12
mlb@skovforeningen.dk